

Sygn. akt I PK 4/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa B. C.

przeciwko P. [x] w S.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 listopada 2016 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w S.

z dnia 23 września 2015 r., sygn. akt III Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. wyrokiem z dnia 23 września 2015 r. oddalił apelację powódki B. C. od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 28 maja 2015 r., którym oddalono jej powództwo o przywrócenie do pracy w pozwanej P. [x] w S. W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że przyczyny rozwiązania umowy o pracę z powódką wskazane w wypowiedzeniu umowy były uzasadnione i nie zachodziły podstawy do uwzględnienia jej roszczenia na podstawie art. 45 § 1 k.p.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła powódka, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i zgodnie z żądaniem apelacji przywrócenie powódki do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy oraz zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kosztów procesu za wszystkie instancje.

Skarga kasacyjna została oparta na obydwu podstawach kasacyjnych, gdyż skarżąca podniosła naruszenia przepisów postępowania – art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. przez zaniechanie rozpoznania przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów apelacji, zaniechanie wypowiedzenia się w kwestiach dotyczących oceny przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę w świetle obowiązującego u pozwanej Regulaminu organizacyjnego, art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. wskutek braku w uzasadnieniu wyroku samodzielnej oceny dowodów, zaniechania ustalenia podstawy faktycznej i prawnej wyroku, a także naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 45 § 1 k.p. przez bezzasadną odmowę zastosowania w sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony jej oczywistą zasadnością, która została powiązana z naruszeniem przepisów postępowania wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej. W ocenie skarżącej wskazane tak uchybienia Sądu drugiej instancji świadczą, że przedmiotem rozpoznania była „apelacja”, a nie w postępowaniu apelacyjnym „sprawa”, czego wymaga nie tylko art. 378 § 1 k.p.c., ale i art. 382 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie od skarżącej na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje wyłącznie z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1- 4 k.p.c. Dlatego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Spełnienie tego wymogu polega na przedstawieniu odpowiedniego, wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Należy przy tym zauważyć, że ustawodawca celowo wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (§ 2). Są to dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odesłanie do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Choć bowiem dla obu tych elementów skargi kasacyjnej argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2014 r., II PK 222/13, LEX nr 1647006; z dnia 20 stycznia 2014 r., II PK 228/13, LEX nr 1647009; z dnia 3

lutego 2014 r., I PK 242/13, LEX nr 1646081; z dnia 8 lipca 2014 r., I UK 65/14, LEX nr 1482343).

Sumując powyższe, oznacza to, że skarżący musi opisać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, iż rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny oraz jego wzruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531 i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile do uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, aby jej podstawa była usprawiedliwiona, o tyle do jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo określeniem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., III PK 86/13, LEX nr 1644571 i orzeczenia tam powołane oraz postanowienie z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, LEX nr 1511117).

Skarżąca nie wykazała istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ nie jest wystraszające, co zaznaczone zostało w rozważaniach dokonanych powyżej, odwołanie się do podstaw kasacyjnych i stwierdzenie, że „uchybień Sądu drugiej instancji świadczą, że przedmiotem rozpoznania była „apelacja”, a nie w postępowaniu apelacyjnym „sprawa”, czego wymaga nie tylko art. 378 § 1 k.p.c., ale i art. 382 k.p.c.”.

Tylko dla porządku można na marginesie zauważyć, że rozpoznanie sprawy w granicach apelacji oznacza zarówno zakaz wykraczania przez sąd drugiej instancji poza te granice, ale też nakaz wzięcia pod uwagę i rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Z ustanowionego w art. 378 § 1

k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika oczywiście konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2015 r., II PK 235/14, LEX nr 1936719).

Ponadto odpowiednie stosowanie art. 328 § 2 k.p.c. do uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji oznacza, że nie musi ono zawierać wszystkich elementów uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji; sąd odwoławczy obowiązany jest zamieścić w uzasadnieniu takie elementy, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznania, są potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2016 r., I CSK 306/15, LEX nr 2032362; z dnia 15 kwietnia 2016 r., I CSK 278/15, LEX nr 2021936; z dnia 8 września 2015 r., I UK 431/14, LEX nr 1797085).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do regulacji zawartej w art. 98 k.p.c.